

Onderzoeksteam

Prof dr Ellen Kampman is professor Voeding en Ziekte aan de Wageningen Universiteit en hoofdonderzoeker van de COLON studie.

Dr Renate Winkels (voedingskundige) is senior onderzoeker van de COLON studie.

Ir Vera Wesselink promoveert aan de Wageningen Universiteit. Vera richt zich op vitamine D binnen de COLON studie.

Dr Fränzel van Duijnhoven (epidemioloog) is senior onderzoeker van de COLON studie. Daarnaast begeleidt ze Moniek, Vera en Anne-Sophie.

Ir Anne-Sophie van Lanen promoveert aan de Wageningen Universiteit. Zij doet onderzoek naar het verband tussen voedingsgroepen en het ziekteverloop.

Ir Moniek van Zutphen promoveert aan de Wageningen Universiteit. Zij doet onderzoek naar het verband tussen leefstijlpatronen en de terugkeer en overleving van dikkedarmkanker.

Dr Diewertje Kok (medisch bioloog) is senior onderzoeker van de COLON studie. Daarnaast begeleidt ze Anne-Sophie.

Ir Nynke Groot Koerkamp is onderzoeksmedewerker en zorgt samen met de promovendi voor alle praktische zaken in de COLON studie.

Beste deelnemer,

In deze nieuwe editie van het ColoNews brengen we u graag op de hoogte van de laatste ontwikkelingen binnen de COLON studie. Wij hebben namelijk niet stilgezeten!

De afgelopen vier jaar hebben Moniek en Vera hun promotieonderzoek binnen de COLON studie gedaan. Zij hebben hun onderzoek de afgelopen maanden afgerond en zullen in oktober hun proefschrift verdedigen. Zij vertellen in dit ColoNews wat zij in deze vier jaar allemaal hebben onderzocht.

Daarnaast tonen ook veel studenten interesse in het onderzoek, Sophie zal u meer over haar interesse in leververvetting vertellen. Veel leesplezier!

Een aantal COLON feiten op een rij

De COLON studie bestaat inmiddels meer dan 10 jaar! In die 10 jaar is er dankzij de COLON studie ontzettend veel kennis opgedaan op het gebied van voeding, leefstijl en de relatie met dikkedarmkanker. In deze rubriek een aantal feiten op een rij.

- 11 ziekenhuizen vanuit het hele land hebben meegeholpen aan het onderzoek.
- De COLON studie omvat meer dan 2300 deelnemers, bijna 1000 deelnemers hebben de studie al volledig afgerond.
- Tientallen studenten hebben hun eindonderzoek bij de COLON studie geschreven. Deze studenten helpen wekelijks met het versturen en verwerken van de vragenlijsten en bloedsamples.
- Tientallen wetenschappelijke publicaties zijn al voortgekomen uit de tot nu toe verza-

melde gegevens.

- Binnenkort hebben vijf promovendi hun promotietraject binnen de COLON studie afgerond.
- Het onderzoeksteam werkt samen met verschillende (inter)nationale universiteiten om zo samen tot sterkere conclusies te komen.
- Het onderzoeksteam deelt haar kennis met studenten van de opleiding Voeding & Gezondheid.
- En... er valt nog genoeg te ontdekken!

Dit alles is niet mogelijk zonder uw bijdrage aan de COLON studie, dit wordt ontzettend gewaardeerd!

Moniek vertelt over haar promotietraject

Moniek heeft de afgelopen vier jaar aan haar promotieonderzoek gewerkt en staat op het punt deze te verdedigen. Daarna zal zij zichzelf "Doctor van Zutphen" mogen noemen. In deze rubriek vertelt zij ons wat zij de afgelopen jaren heeft ontdekt op het gebied van leefstijl en darmkanker.

Leefstijl na darmkanker

Het is bekend dat een gezonde leefstijl het risico op het krijgen van kanker kan verlagen. Helaas zijn er nog maar weinig studies gedaan die kijken naar de samenhang tussen leefstijl en het verloop van de ziekte.

Leefstijl en prognose

Met gegevens van deelnemers aan de COLON studie heeft Moniek onderzocht hoe leefstijl samenhangt met de prognose van darmkanker. Moniek vertelt: "Uit mijn onderzoek blijkt dat leefstijl voor de diagnose niet samenhangt met de overlevingskans, maar leefstijl na diagnose wel. De deelnemers met een gezondere leefstijl zes maanden na diagnose hadden een hogere overlevingskans vergeleken met deelnemers met een ongezonde leefstijl. Leefstijl leek niet samen te hangen met het risico dat de kanker terugkeert na behandeling."

Geen verbetering totale leefstijl

"Uit de analyses is gebleken dat 50% van de deelnemers meerdere aspecten van hun leefstijl veranderden. Het bijzondere daarbij is dat ze beter voldeden aan de ene richtlijn en juist slechter aan de andere. Hierdoor liet de leefstijlscore bij de diagnose en 2 jaar na de diagnose nauwelijks een verandering zien. Gemiddeld gezien verbeterde de totale leefstijl daarom niet na de diagnose darmkanker."

Betekenis resultaten

"Hoewel er een verband gevonden is tussen leefstijl en de overlevingskans na darmkanker, is het niet zeker of leefstijl de werkelijke oorzaak is. Dit moet verder worden onderzocht. Dit onderzoek laat verder zien dat veel mensen niet leven in overeenstemming met de richtlijnen voor een gezonde leefstijl en dat dit niet verbetert na de diagnose darmkanker. Toch is het verstandig om gezond te leven na darmkanker. De rol van zorgverleners is hierbij belangrijk. Zij kunnen gezond gedrag bespreken en aangeven waar betrouwbare informatie over gezond leven na kanker gevonden kan worden."

Over de onderzoeker

Moniek van Zutphen heeft de afgelopen vier jaar haar promotieonderzoek uitgevoerd in de COLON studie. Op 11 oktober zal zij promoveren op haar onderzoek. Inmiddels werkt ze als onderzoeker bij het Radboud UMC. Moniek: "Ik bedank graag alle deelnemers van de COLON studie. Mijn onderzoeksvragen hadden niet beantwoord kunnen worden als u de vragenlijsten niet had ingevuld."

Vera vertelt over haar promotietraject

Ook Vera verdedigt in oktober haar proefschrift aan de Wageningen Universiteit. Zij heeft zich met haar onderzoek binnen de COLON studie voornamelijk op vitamine D gericht.

In deze rubriek leest u wat zij allemaal heeft ontdekt en welke conclusies zij daaruit trekt.

Vitamine D, ontsteking en het ziekteverloop

Vitamine D is een mogelijk geschikte kandidaat om de overleving van darmkanker te verbeteren. Eerder onderzoek heeft aangetoond dat hogere vitamine D concentraties in het bloed bij diagnose zijn gelinkt aan een betere overleving van darmkanker. Één van de mogelijke onderliggende mechanismen hiervoor is het ontstekingsremmende effect van vitamine D. Er is nog weinig bekend over de rol van vitamine D in het ziekteverloop van darmkanker.

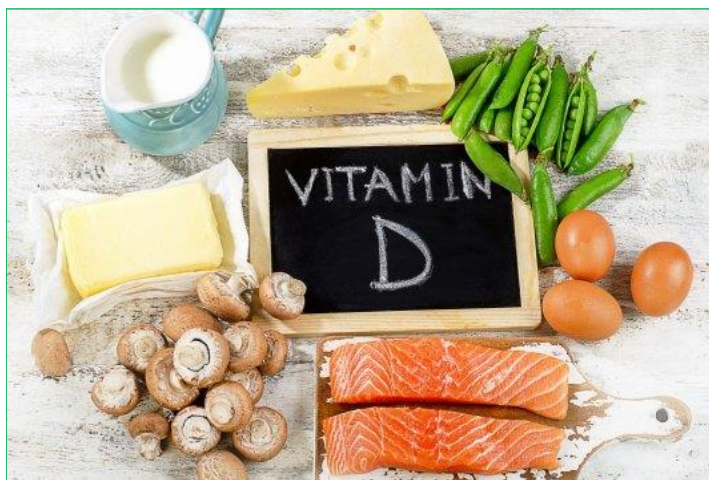
Vitamine D en prognose

Met gegevens van de deelnemers van de COLON studie heeft Vera Wesselink onderzocht hoe vitamine D ten tijde van de diagnose, en ook tijdens en na de behandeling, samenhangt met de prognose van darmkanker. Daarnaast heeft zij ook gekeken naar de interactie met andere nutriënten die het metabolisme van vitamine D beïnvloeden, zoals magnesium en calcium.

Vera: “Uit mijn onderzoek blijkt dat te lage concentraties vitamine D (< 30 nmol/L) ten opzichte van adequate concentraties (50-75 nmol/L) samenhangen met een lagere overlevingskans. De beste overlevingskansen zagen we in deelnemers die zowel een adequate vitamine D status als een magnesiumrijke voeding hadden. Magnesiumrijke producten zijn donkergroene bladgroenten, volkoren granen, noten en peulvruchten. Wij zagen geen interacties tussen de drie nutriënten in relatie tot de terugkeer van kanker.”

Daarnaast is het heel waarschijnlijk dat vitamine D concentraties veranderen over tijd. Die veranderin-

gen over tijd hebben mogelijk invloed op gezondheidssuitkomsten onder darmkankerpatiënten. Vera: “Wij zagen dat ongeveer 20% van de deelnemers een te lage vitamine D concentratie had vanaf diagnose tot twee jaar na diagnose. Ongeveer 40% van de deelnemers had in deze periode adequate vitamine D concentraties. Bij 20% van de deelnemers namen vitamine D concentraties toe over tijd en bij 23% namen de vitamine D concentraties af tijdens de behandeling en stegen daarna weer. Deelnemers die adequate vitamine D concentraties hadden 2 jaar na diagnose hadden een betere overlevingskans vergeleken met de deelnemers die altijd te lage vitamine D concentraties hadden. Voor de terugkeer van kanker zagen we geen verbanden.”

Ontsteking en prognose

Chronische ontsteking speelt een belangrijke rol in het ontstaan en mogelijk ook in het ziekteverloop van kanker. De mate waarin iemand een chronische ontsteking heeft kun je bepalen door in het bloed bepaalde stoffjes te meten die iets zeggen over ontsteking. “Uit onze analyses blijkt dat hogere concentraties van die bepaalde stoffjes samenhangen met een hoger risico op de terugkeer van kanker en een hoger risico op overlijden.”

Bent u op zoek naar meer informatie omtrent Voeding & Kanker?
Kijk dan eens op: www.voedingenkankerinfo.nl

COLON studie

De COLON studie is een observationeel, prospectief onderzoek naar de invloed van voeding, voedingssupplementgebruik en leefstijl op de progressie van kanker en overleving bij patiënten met colorectalkanker. Het onderzoek wordt uitgevoerd door de Wageningen Universiteit in samenwerking met verschillende ziekenhuizen en wordt gefinancierd door het WCRF, KWF, Alpe d'HuZes en Regio Deal Foodvalley. Met het ColoNews willen we u op de hoogte houden van de stand van zaken en ontwikkelingen binnen de COLON studie.

Contact:

Wageningen Universiteit COLON studie

Nynke Groot Koerkamp, MSc
Antwoordnummer 30
6700 VB Wageningen

colon.studie@wur.nl
0317-482644

Colofon:
ColoNews is een uitgave van de
COLON studie

COLON online

Op onze website kunt u de resultaten van de COLON studie vinden. De komende jaren zullen er steeds meer wetenschappelijke publicaties te vinden zijn. Daarnaast vindt u er de eerdere edities van het ColoNews.

Vitamine D en ontsteking

Vitamine D heeft ontstekingsremmende eigenschappen en zou dus een mogelijk middel zijn om ontstekingswaarden in het bloed te verlagen. "Uit de analyses bleek dat hogere vitamine D concentraties gerelateerd waren met lagere concentraties van interleukine 6, een stofje dat een belangrijke rol speelt in het verloop van darmkanker."

Conclusie

"Concluderend geven de resultaten van mijn onderzoek een basis voor een oorzakelijk verband tussen hogere vitamine D concentraties en overleving van darmkankerpatiënten. De rol die vitamine D mogelijk speelt in de terugkeer van kanker is nog steeds onduidelijk. Of vitamine D overleving na darmkanker positief beïnvloedt door zijn ontstekingsremmende eigenschappen moet nog verder onderzocht worden, bijvoorbeeld

door ook te kijken naar vitamine D en ontsteking in de tumor zelf."

Over de onderzoeker

Vera Wesselink heeft de afgelopen vier jaar haar promotieonderzoek uitgevoerd in de COLON studie. Op 12 oktober zal zij promoveren op haar onderzoek. Vera: "Hartelijk dank allemaal voor jullie deelname, het afgeven van de bloedsamples en het invullen van alle (veel te lange) vragenlijsten! Zonder jullie deelname aan deze studie zou dit promotietraject niet mogelijk zijn geweest." Vera zal betrokken blijven bij de COLON studie als onderzoeker bij de Regio Deal Foodvalley.

Student aan het woord

Sophie Terhaard is een van de studenten die haar afstudeeronderzoek binnen de COLON studie schrijft. Ze vertelt in deze rubriek waar haar onderzoek over gaat.

In maart ben ik begonnen met mijn afstudeeronderzoek voor de studie Voeding & Gezondheid binnen de COLON studie. Mijn onderzoek richt zich op het bepalen van de hoeveelheid levervet door middel van het analyseren van CT-scans. Daarnaast kijk ik of er een associatie is tussen de hoeveelheid levervet en de aanwezigheid van uitzaaiingen in de lever op het moment van diagnose. Ik ben erg geïnteresseerd in de klinische

kant van de COLON studie, dus daarom past dit onderzoek erg goed bij mij.

Op dit moment ben ik bezig met het verzamelen van resultaten, wat inhoudt dat ik CT-scans analyseer en hier metingen in de lever doe. Door mijn onderzoek maak ik kennis met verschillende medische beeldtechnieken en deze kan ik nu ook interpreteren. Ik ben flink op weg met de metingen in de CT-scans en ik kijk ernaar uit om de data binnenkort te gaan analyseren.

